

Брюксел, 6.11.2013
COM(2013) 762 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА**

**Прилагане на Директивата относно енергийната ефективност — Насоки на
Комисията**

{SWD(2013) 445 final}

{SWD(2013) 446 final}

{SWD(2013) 447 final}

{SWD(2013) 448 final}

{SWD(2013) 449 final}

{SWD(2013) 450 final}

{SWD(2013) 451 final}

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Прилагане на Директивата относно енергийната ефективност — Насоки на Комисията

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Европа не може да си позволи да разхищава енергия. Постигането на енергийна ефективност в Европа от дълго време е цел на ЕС, многократно подкрепяна от държавните и правителствените ръководители на държавите от ЕС.

През 2007 г. Европейският съвет прие амбициозни цели в областта на енергетиката и изменението на климата за 2020 г. — намаляване на емисиите на парникови газове с 20 %, увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници на 20 % и повишаване на енергийната ефективност с 20 %¹.

Тези цели бяха препотвърдени в стратегията „Европа 2020“², която е споделена между европейските институции, държавите членки и социалните партньори, като всички имат своята роля за гарантирането на това, че ЕС предприема необходимите действия за постигане на целите на стратегията „Европа 2020“.

Прогнози през 2010 г.³ показаха, че целта за енергийната ефективност в ЕС през 2020 г. няма да бъде постигната и че следователно са необходими нови мерки на европейско и национално равнище. За да се справи с тази ситуация Комисията представи предложение за Директива относно енергийната ефективност през 2011 г. Предложението се основаваше на натрупания опит в различни области, по-специално по отношение на енергийните характеристики на сградите, енергийните услуги и комбинираното производство на енергия. Това, което обединява тези области, е все още значителният потенциал за подобряване на енергийната ефективност, като по този начин предложението се основава на факта, че по-голямата част от необходимата икономия на енергия може да бъде постигната чрез подобряване на енергийната ефективност (т.е. използване на по-малко входяща енергия за равностойно равнище на икономическа активност или услуга). Общата цел на предложението е съществено да се допринесе за постигането на целта на ЕС за 2020 г. относно енергийната ефективност, както и да се определи обща рамка за насърчаване на енергийната ефективност в Съюза след 2020 г. Това предложение беше окончателно прието от двамата съзаконодатели на 25 октомври 2012 г. като Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност⁴.

¹ За разлика от другите две тази цел не бе отразена в правно обвързващ инструмент.

² COM(2010) 2020 окончателен.

³ Energy Efficiency Plan impact assessment („Оценка на въздействието на Плана за енергийна ефективност“) (SEC/2011/277)

⁴ Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО (за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението) и 2010/30/ЕС (относно етикетането и стандарти за продукти) и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО (относно насърчаване на комбинираното производство на енергия) и 2006/32/ЕО (относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги).

2. ДИРЕКТИВА ОТНОСНО ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Директивата относно енергийната ефективност („ДЕЕ“) бе публикувана в Официален вестник на Европейския съюз на 14 ноември 2012 г. и влезе в сила на 4 декември 2012 г. Държавите членки ще трябва да я транспонират до 5 юни 2014 г. (с изключение на някои разпоредби, за които е предвидена различна дата на транспониране⁵).

С ДЕЕ се въвеждат задължителни мерки за засилване на усилията на държавите членки за по-ефективно използване на енергията на всички етапи от енергийната верига — от преобразуването, през разпределението до крайното потребление. Най-важните изисквания на Директивата от гледна точка на бъдещата енергийна политика са изложени накратко по-долу.

Първо, за да се укрепят политическият ангажимент, поет от държавите членки в стратегията „ЕС 2020“, в ДЕЕ за първи път ясно се определя и изразява количествено целта на ЕС за енергийната ефективност като „*Първично енергийно потребление в Съюза през 2020 г., което не надхвърля 1 474 млн. тона н.е.⁶, или крайно енергийно потребление, което не надхвърля 1 078 млн. тона н.е.*“⁷. С присъединяването на Хърватия на 1 юли 2013 г. тези цели бяха коригирани на „не повече от 1 483 млн. тона н.е. първично енергийно потребление или не повече от 1 086 млн. тона н.е. крайно енергийно потребление“.

Пълното и правилно прилагане на ДЕЕ ще играе важна роля за постигането на целта на „ЕС 2020“ за повишаване на енергийната ефективност с 20 %, което от своя страна ще допринесе за рамката на ЕС за 2030 г. за политиките в областта на климата и енергетиката, както е обяснено в Зелената книга COM (2013) 169 final. Оценката на напредъка по отношение на индикативните национални цели за енергийна ефективност, определени от държавите членки в съответствие с член 3 от ДЕЕ, ще допринесе към обсъждането, какви видове цели и на какво равнище могат да са подходящи за 2030 г.

В ДЕЕ също така от държавите членки се изисква да определят индикативни национални цели за енергийна ефективност за 2020 г., които могат да се основават на различни показатели (първично или крайно енергийно потребление или икономия на първична или крайна енергия или енергоемкост). Държавите членки трябваше да съобщят тези цели на Комисията и да ги изразят по отношение на първичното и крайното енергийно потребление през 2020 г. до 30 април 2013 г. като част от националните програми за реформи или в отделно съобщение⁸.

Тази информация беше включена в процеса на европейския семестър⁹ и се взема предвид като елемент при оценката на вероятността за постигане на общата цел на ЕС до 2020 г., както и на степента, до която отделните усилия съответстват на общата цел. Всички държави членки вече са съобщили своите индикативни национални цели, въпреки че две все още не са ги докладвали във формата, изискван съгласно Директивата. Индикативните национални цели за енергийна ефективност, взети заедно, показват, че държавите членки целят да постигнат икономия само на около 16,4 % първична енергия и 17,7 % крайна енергия до 2020 г. — а не целите 20 %, необходими,

⁵ Вж. член 28, параграф 1.

⁶ Милиона тона нефтен еквивалент.

⁷ Цифрите са актуализирани, за да се вземе предвид присъединяването на Хърватия към ЕС на 1 юли 2013 г.

⁸ За списък на националните цели и оценка моля, вижте Съобщението на Комисията (COM (2013) final xxx) „Общ напредък към осъществяването на целите на ЕС за енергийна ефективност“

⁹ По-специално в COM (2013) 350 final и в тематичния фиш „Целите на „Европа 2020“: изменение на климата и енергетика“

за да се изпълни общата цел на ЕС¹⁰. Въпреки това ще е необходима една по-задълбочена оценка, обхващаща целите на всички държави членки, резултатите от енергийния модел и включването на допълнителни инструменти на политиката, които понастоящем се разработват, преди да може да се получи по-надежден резултат. В съответствие с член 3, параграф 2 и член 24, параграф 7 от ДЕЕ Комисията трябва да представи своята оценка на напредъка за постигане на целта за енергийна ефективност до 2020 г. на Европейския парламент и на Съвета до 30 юни 2014 г.

Освен това Директивата изисква от държавите членки да изготвят и публикуват до 30 април 2014 г. дългосрочните си стратегии за саниране на сградите, ключово задължение, като се има предвид, че близо 40 % от крайното енергийно потребление се извършва в домове, публични и частни офиси, магазини и други видове сгради. Сградите от публичния сектор трябва да дават пример — 3 % от сградите, притежавани или използвани от централната администрация, следва да се санират всяка година до нивото, което държавата членка е определила съгласно Директивата относно енергийните характеристики на сградите¹¹. Водещата роля на публичния сектор е призната и в разпоредбите на ДЕЕ за обществените поръчки, като от централната администрация се изисква при определени условия да закупува най-енергоефективните продукти, услуги и сгради.

Държавите членки трябва да гарантират, че за периода 2014—2020 г. ще се осъществят определени икономии на енергия на ниво краен потребител, като се определи схема за задължения за енергийна ефективност или алтернативни мерки на политиката.

Като се признава значителният потенциал за икономии на енергия в предприятията от всички категории и видове, всички те се насърчават да проведат енергийни обследвания; последните задължително се правят на всеки четири години в предприятията, които не са МСП. От държавите членки се изисква да разработят програми за насърчаване на МСП да провеждат енергийни обследвания и за повишаване на осведомеността сред домакинствата относно ползите от тези обследвания. Чрез набелязването на възможности за икономия на енергия енергийните обследвания също ще бъдат в основата на развитието на пазара на енергийни услуги.

Информацията относно енергийното потребление е от решаващо значение, ако искаме потребителите да вземат информирани решения за доставянето и потреблението на енергията. Следователно Директивата съдържа подробни изисквания по отношение на отчитането и фактурирането за крайните потребители.

Около 30 % от първичната енергия в ЕС се използва в енергийния сектор, главно за преобразуване на енергия в електроенергия и топлинна енергия и за разпределение. Следователно Директивата цели да се максимизира ефективността на мрежите и инфраструктурата и да се позволи и насърчи оптимизацията на потреблението и въвежда задължения и стимули за по-широкото използване на високоефективно комбинирано производство на енергия и районни топлофикационни и охладителни системи (топлофикационни и мрежови охладителни системи).

По принцип енергийната ефективност е един от най-ефективните от гледна точка на разходите начини за подобряване на сигурността на енергийните доставки и за намаляване на емисиите на парникови газове и на други замърсители. Енергийната

¹⁰ За изчисленията за две държави членки (Словения и Хърватия), които не са изразили своите цели по отношение на първичната и крайната енергия през 2020 г., бяха използвани данните за енергийното им потребление през 2010 г. (http://ec.europa.eu/energy/efficiency/eed/reporting_en.htm).

¹¹ Член 4 от Директива 2010/31/ЕС.

система и обществото като цяло трябва да станат много по-енергоефективни. Подобряването на енергийната ефективност е приоритет във всички сценарии за декарбонизация, представени в Пътната карта за енергетиката до 2050 г., и поради това и в този контекст основният акцент следва да се запази върху енергийната ефективност.

Анализът на тенденциите на ключовите показатели показва, че при едни силни политики за енергийна ефективност и пълно прилагане на ДЕЕ ЕС би могъл да се придвижи към постигане на целта си за 2020 г. Ако това бъде постигнато, всяка година до 2020 г. енергийните разходи на европейските домакинства и предприятия биха били с около 38 млрд. евро по-ниски, необходимостта от инвестиции в производството и разпределението на енергия би се понижала с около 6 млрд. евро и би имало около 24 млрд. евро, инвестирани за подобряване на нашите домове и офиси, което ще осигури по-добро конкурентно предимство на предприятията ни и ще създаде заетост на местно ниво.

3. РАБОТНИ ДОКУМЕНТИ НА СЛУЖБИТЕ С ПО-ПОДРОБНИ НАСОКИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА РАЗПОРЕДБИТЕ НА ДЕЕ

Повечето разпоредби на Директивата трябва да бъдат транспонирани в националното законодателство до 5 юни 2014 г. По член 7 държавите членки трябва да изпратят на Комисията информация за планираните си мерки на политиката до 5 декември 2013 г. За прилагането от страна на държавите членки на алтернативен подход по член 5, параграф 6 и освобождаванията от изискванията на член 14, параграф 5 трябва да се съобщава на Комисията до 31 декември 2013 г.

Тъй като енергийната ефективност зависи от множество дребномащабни действия, Директивата относно енергийната ефективност съдържа сложни, подробни разпоредби, които често имат много технически характер. Комисията се грижи да работи в тясно сътрудничество с държавите членки в процеса на транспониране и ефективно прилагане на Директивата и за тази цел е подготвила седем работни документа на службите (РДС), в които по-подробно се обяснява как от гледна точка на службите на Комисията следва да се разбират определени разпоредби на Директивата и как могат да се прилагат най-добре. Тези РДС не променят правните последици от Директивата и не засягат нейното задължително тълкуване, предоставяно от Съда. Документите се отнасят до теми в Директивата, които са със сложен правен характер, трудни са за транспониране и имат висок потенциал от гледна точка на въздействието върху енергийната ефективност. Те засягат членове 5 — 11, 14 и 15 от ДЕЕ, които включват разпоредби относно сградите на централната администрация, обществените поръчки, задълженията за енергийна ефективност и алтернативите, енергийните обследвания, отчитането и фактурирането, комбинираното производство на енергия и мрежите и оптимизацията на потреблението. Следва да се отбележи, че ДЕЕ съдържа минимални изисквания и че в съответствие с член 1, параграф 2 държавите членки могат да въвеждат по-строги мерки, съвместими с правото на Съюза.

Подробните РДС ще бъдат свързани към настоящото съобщение, а по-долу е дадено кратко обобщение на основните въпроси.

Тъй като пълното транспониране на ДЕЕ в националната нормативна уредба изисква дългосрочно планиране, Комисията публикува настоящото съобщение и придружаващите го РДС преди крайния срок за транспониране на Директивата.

3.1. Насоки по отношение на член 5 (Ролята на образец на сградите на централната администрация)

Член 5 изисква от централната администрация на държавите членки всяка година да санира 3 % от разгънатата застроена площ на сградите, които притежава или ползва и които не отговарят на минималните изисквания за ефективност, определени съгласно Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите, за да се постигнат поне нивата на ефективност, определени при прилагането на посочената директива. Държавите членки трябва да съставят и публично да оповестят списък на всички съответни сгради на централната администрация не по-късно от 31 декември 2013 г. Ако държава членка санира повече от 3 % от разгънатата застроена площ на сградите на централната администрация, тя може да отчете това за сметка на задълженията си за всяка от предходните три или следващите три години. Като алтернатива на изискването за саниране на 3 % от застроената площ на сградите на централната администрация, държавите членки могат да предприемат други ефективни от гледна точка на разходите мерки, чрез които биха постигнали най-малко еквивалентно ниво на икономии на енергия в сградите на централната администрация. Количеството спестена енергия, изисквано при алтернативния подход, е с натрупване, което означава, че от държавите членки се изисква да постигнат сумата на годишните икономии на енергия за целия период между 2014 г. и 2020 г., независимо от икономии, постигнати през всяка отделна година от периода. Държавите членки могат да използват оценки за установяване на необходимото ниво на икономии.

За определяне на обхвата на задължението по член 5 определението на „централна администрация“, дадено в член 2, параграф 9 от ДЕЕ, е от решаващо значение. „Централна администрация“ означава „всички административни ведомства, чиято компетентност обхваща цялата територия на държава членка“. В допълнение към това определение държавите членки могат да се позовават на приложение IV към Директивата относно обществените поръчки¹², което включва списък на централните правителствени органи във всички държави членки, както и на определението за централна администрация (подсектор „Централно управление“), съдържащо се в Насоките към Регламент 479/2009/ЕО на Съвета за прилагане на Протокола за процедурата при прекомерен дефицит. За държавите членки с федерална структура се прилага последното изречение на съображение 17 от ДЕЕ.

В РДС относно член 5 се представят възможни критерии и препоръки за определяне на това, кои сгради попадат в обхвата на задължението. В него също така се дават конкретни примери, как целта за преоборудване на 3 % от разгънатата застроена площ на сградите и задължението при алтернативния подход могат да бъдат установени и изпълнени.

3.2. Насоки по отношение на член 6 (Закупуване от публични органи)

С Директива 2004/18/ЕО относно обществените поръчки се определя рамката за възлагане на обществени поръчки с цел да се гарантират принципи като лоялна конкуренция и получаване на продукти и услуги с най-високо съотношение качество-цена срещу парите на данъкоплатците. Тя оставя на специалното законодателство, като например ДЕЕ, определенията за това, какво трябва да се закупува. В член 6 на ЕФД се изисква при определени условия централната администрация да закупува продукти, услуги и сгради с високи показатели за енергийна ефективност, определени чрез

¹² Директива 2004/18/ЕО

законодателни актове на ЕС като Директивата относно енергийното етикетирание¹³ и допълващите я делегирани регламенти, Директивата относно екопроектирането¹⁴ и регламентите за нейното прилагане, Директивата относно енергийните характеристики на сградите или програмата „Energy Star“. В приложение III към ДЕЕ се съдържа списък на изискванията за енергийна ефективност, определени в тези актове на ЕС.

В РДС се поясняват приложимите разпоредби на актовете на ЕС, посочени в приложение III, във връзка с обществените поръчки. Тук също определението за „централна администрация“ е от решаващо значение за определяне на обхвата на задълженията в областта на възлагането на обществени поръчки.

Задължението за възлагане на обществени поръчки е обвързано с елементи като например ефективност по отношение на цените, техническа съвместимост и устойчивост в по-широк смисъл. В РДС се обясняват тези „зависимости“, например разликата между икономическата ефективност на жизнения цикъл и икономическата осъществимост и в какви случаи държавите членки биха могли да ги приложат. В него се представят и възможни критерии, въз основа на които държавите членки биха могли да установят кои организации са обхванати от задълженията в областта на възлагането на обществени поръчки.

3.3. Насоки по отношение на член 7 (Задължения за енергийна ефективност и алтернативи)

Чрез член 7 трябва да бъде постигната половината от целевите икономии на енергия на ДЕЕ. Той е сложен и някои разпоредби¹⁵ следва да започнат да се прилагат преди края на срока за транспониране на ДЕЕ. .

В този член от държавите членки се изисква да създадат схеми за задължения за енергийна ефективност или да използват алтернативни мерки на политиката за постигане на определен целеви размер на икономии на енергия при крайните потребители. Икономии на енергия, които трябва да се постигнат чрез схеми за задължения за енергийна ефективност и алтернативни мерки по силата на параграф 9, трябва да бъдат равностойни поне на постигането на нови икономии всяка година от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г., равняващи се на 1,5 % от годишните количества продадена енергия за крайните потребители на всички енергоразпределителни предприятия или всички предприятия за продажба на енергия на дребно, като се вземат средните стойности за 2010, 2011 и 2012 г. В РДС се обяснява по какъв начин следва да се изчислява този общ целеви размер на кумулативни и нови икономии на енергия, които трябва да бъдат постигнати за периода на задължения 2014—2020 г., и се пояснява кои масиви със статистически данни могат да се използват. Освен това този размер може да се намали от държавите членки с до 25 % с помощта на четири конкретни възможности, а именно като се използва по-нисък процент на икономии, като частично или напълно се изключат участващите в схемата за търговия с емисии (СТЕ) отрасли, като се позволят определени икономии в сектора на предлагането на енергия или като се отчитат икономии на енергия от ранни действия след 31 декември 2008 г., които все още оказват въздействие през 2020 г. В РДС се обяснява как биха могли да се използват тези възможности, определени в член 7, параграф 2.

В РДС са дадени примери за видовете мерки на политиката и икономии на енергия, произтичащи от тях, които могат да бъдат взети предвид. В него също така се обръща

¹³ Директива 2010/30/ЕС

¹⁴ Директива 2009/125/ЕО

¹⁵ Член 7, параграф 9 и приложение V, точка 4; Държавите членки трябва да уведомят Комисията до 5 декември 2013 г. за мерките на политиката, които планират да приемат.

внимание на методите и принципите, определени в приложение V към ДЕЕ, които трябва да се следват при изчисляването на икономии на енергия.

Тъй като се изискват „нови“ икономии, не всичко, направено по което и да е време от държавите членки в областта на енергийната ефективност при крайното потребление, може да се отчита за целите на член 7. В РДС се обяснява, че икономии на енергия от индивидуални действия в рамките на периода на задължение (т.е. от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г.) могат да бъдат включени, дори ако мярката на политиката, породила действията, е била приета/въведена преди 1 януари 2014 г. По отношение на транспонирането и прилагането до 5 декември 2013 г. държавите членки трябва да уведомят Комисията относно подробната си планирана, предложена или законово установена методика за осъществяването на своята схема за задължения за енергийна ефективност, както и мерките на политиката, които са планирали като алтернативни мерки.

Следва да се припомни, че от държавите членки се изисква да установят система от ефективни, пропорционални и възпиращи санкции, приложими в случай на неспазване на националните разпоредби, приети по силата на този член (член 13 от ДЕЕ).

3.4. Насоки по отношение на член 8 (Енергийни обследвания и системи за управление на енергията)

Член 8 налага две основни задължения за държавите членки: да насърчават осигуряването за всички крайни клиенти на енергийни обследвания във всички сектори и да гарантират, че предприятията, които не са МСП, се подлагат на енергийно обследване поне веднъж на всеки четири години. Обследванията трябва да са разходно ефективни и да се извършват от квалифицирани/акредитирани експерти или да се наблюдават от независими органи.

В ДЕЕ „МСП“ се определя чрез позоваване на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията, а в РДС се дава обяснение на елементите от определението в Препоръката (по-малко от 250 наети лица, годишен оборот, който не надвишава 50 млн. евро, и/или годишно балансово число, което не надвишава 43 млн. евро). Националните трудовоправни разпоредби се прилагат по отношение на определението за „наети лица“. В РДС се обяснява, че съгласно определението на ЕС дадено предприятие в една държава трябва да определи дали е партньор или е свързано с предприятие в друга държава. Такъв ще бъде случаят, ако дадено предприятие притежава повече от 25 % от капитала или от правата на глас на друго предприятие¹⁶ (или обратно) и в този случай общият брой на наетите лица на партньора или на свързаните дружества трябва да бъде разгледан, за да се види дали предприятията са МСП или не.

Прилагането на това определение на практика изисква например разглеждането на консолидирани данни относно всяко предприятие, включително в други държави членки и извън Европа, с цел да се осигури хармонизирано определение и третиране в рамките на ЕС. В РДС са представени примери за мерки, като например регистри на МСП, публични регистри на дружествата по размер и т.н., които биха могли да бъдат полезни при определянето на предприятията, които попадат в обхвата на задължението за енергийно обследване.

¹⁶ Като цяло повечето МСП са *самостоятелни*, тъй като те са напълно независими или имат едно или повече малцинствени съдружия (всяко с по-малко от 25 %) с други предприятия. Ако това участие е не повече от 50 %, се счита, че става дума за предприятия — *партньори*. Над този таван предприятията са *свързани*.

В резултат на това малките клонове в една държава членка могат да се нуждаят от енергийно обследване на всеки четири години, тъй като не попадат в обхвата на определението за МСП и следователно попадат в категорията на големите предприятия. Това не следва да се разглежда като допълнителна тежест или непропорционална мярка¹⁷, защото, от една страна, е възможно тези предприятия да прилагат системи за управление на енергията и следователно да са освободени от задължението за обследване или да разполагат с механизми, чрез които клонът да бъде подпомогнат за обследването, например с вътрешни експерти от дружеството майка; и, от друга страна, тъй като въпросното енергийно обследване вероятно ще има по-ограничен обхват и ще е свързано с по-ниски разходи.

В РДС се обяснява гъвкавостта, предвидена в член 8 за изпълнението на задължението за обследване. Съответно, големите предприятия, които прилагат системи за управление на енергията или околната среда, са освободени от изискването за енергийни обследвания на всеки четири години. За големите предприятия, които осъществяват енергийни обследвания в рамките на доброволни споразумения (с адекватен надзор), се счита, че изпълняват изискването за редовно енергийно обследване.

За да се гарантира високото качество на енергийните обследвания и на системите за управление на енергията, държавите членки трябва да установят минимални изисквания за енергийните обследвания, основани на приложение VI към ДЕЕ, а в РДС са дадени практически примери за това, какви подробности следва да съдържа енергийното обследване. В насоките също така се обяснява как системите за обследване на ДЕЕ са свързани с акредитацията и оценяването на съответствието, уредени в Регламент (ЕО) № 765/2008.

Следва да се припомни, че както в случая с член 7, от държавите членки се изисква да установят правила относно санкциите, приложими в случай на неспазване на националните разпоредби, приети за енергийните обследвания.

3.5. Насоки по отношение на членове 9—11 (Информация за отчитането и фактурирането)

В член 9 се изисква на крайните клиенти на електроенергия, природен газ, районно топлоснабдяване, районно охлаждане и гореща вода за битови нужди да се осигурят индивидуални измервателни уреди на конкурентни цени, които да отразяват точно тяхното енергопотребление и да дават информация за времето на това енергопотребление (с някои изключения, основани на технически и финансови съображения). Разпоредбите на ДЕЕ по отношение на информацията за отчитането и фактурирането заместват и правят по-ефективни някои от разпоредбите на предходната Директива 2006/32/ЕО относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги (повечето от които ще бъдат отменени с ДЕЕ на 5 юни 2014 г.). От 31 декември 2016 г. изискването за предоставяне на индивидуални измервателни уреди на крайните клиенти на топлинна и охлаждаща енергия ще обхване многофамилните и многофункционалните сгради, които се снабдяват от централен

¹⁷ В приложение VI, буква г) се изисква енергийните обследвания да бъдат „пропорционални“. Принципът на пропорционалност изисква проверка дали дадена законодателна или административна мярка или средства са подходящи и необходими с цел да се постигане или изпълни на дадена цел. Съдът на Европейския съюз прилага принципа на пропорционалност, когато балансира между законодателните мерки, частните интереси, индивидуалните права и основните свободи.

източник на отопление/охлаждане или централен източник, обслужващ множество сгради (с някои изключения, основани на технически и финансови съображения).

В насоките се изяснява, че член 9 не изисква въвеждането на интелигентни системи за отчитане (този въпрос се третира в третия пакет директиви: 2009/72/ЕО и 2009/73/ЕО), а по-скоро се пояснява, че ако държавите членки въведат интелигентно отчитане, различните задължения, които се прилагат съгласно член 9, параграф 2, като например интелигентните измервателни уреди да могат да отчитат електроенергията, подадена към електроенергийната мрежа от помещенията на крайния клиент. В тях също така се уточнява, че определението „краен клиент“ би могло да включва не само лицето, което консумира енергия, а също така лице или организация като сдружение на собствениците в сгради с много апартаменти, които колективно закупуват енергия. В член 10 се изисква крайните клиенти с традиционни индивидуални измервателни уреди по принцип да бъдат осведомявани поне веднъж на всеки шест месеца каква стойност ще бъде фактурирана за енергията, която са потребители през последния период, и на всеки три месеца, ако са поискали това или ако получават електронни фактури.

Ако са налични интелигентни измервателни уреди за електроенергия/газ, в член 10 на крайните клиенти се дава право да получат подробна информация за своето потребление на енергия в рамките на текущия договор за доставка за предходните две години и (с някои изключения) сравнение с потреблението на типичния клиент.

В член 11 на крайните клиенти се дава правото да получават безплатно своите сметки за потребление на енергия и информацията за фактурирането.

Следва да се припомни, че от държавите членки се изисква да установят система от ефективни, пропорционални и възпиращи санкции, приложими в случай на неспазване на националните разпоредби, приети по силата на членове 9—11 (член 13 от ДЕЕ).

3.6. Насоки по отношение на член 14 (Насърчаване на ефективността при отоплението и охлаждането)

В член 14 се разширява обхватът и се заменят съществени разпоредби на Директива 2004/8/ЕО относно насърчаване на комбинираното производство на енергия. Насоките се отнасят само до новите аспекти, въведени от ДЕЕ.

От държавите членки се изисква да изготвят всеобхватна оценка на разходно ефективния потенциал за прилагане на високоефективно комбинирано производство на енергия и ефективни районни отоплителни и охладителни системи, като се имат предвид климатичните условия, икономическата приложимост и техническа съвместимост. Тази оценка трябва да се представи на Комисията до 31 декември 2015 г. Въз основа на установения потенциал държавите членки следва да предприемат мерки за осъществяване на разходно ефективния потенциал на високоефективното комбинирано производство на енергия и ефективните районни отоплителни и охладителни системи. В оценката държавите членки следва да предоставят информация относно мерките, стратегиите и политиките, които могат да бъдат приети за постигане на потенциала за високоефективно комбинирано производство на енергия до 2020 г. и 2030 г. За инсталациите за производство на електроенергия и промишлените инсталации над 20 MW няма задължение да се изготви анализ на разходите и ползите във връзка с жизнеспособността на комбинираното производство на енергия, оползотворяването на отпадната топлина или свързването към районна отоплителна мрежа, когато те се изграждат или ремонтират основно. Резултатите от анализа на разходите и ползите следва да бъдат отразени в лицензиите или разрешителните на инсталациите.

Изискванията към съдържанието на всеобхватната оценка и методиката на анализа на разходите и ползите и възможните освобождавания на инсталациите от задължения са обяснени подробно в РДС.

3.7. Насоки по отношение на член 15 (Преобразуване, пренос и разпределение на енергия)

В член 15 от държавите членки се изисква да осигурят от страна на националните енергийни регулаторни органи, операторите на преносни системи и операторите на разпределителни системи максимизиране на потенциала за енергийна ефективност на интелигентните енергийни мрежи, да оценят и подобрят енергийната ефективност при проектирането и експлоатацията на инфраструктура за електроенергия и газ и да гарантират, че тарифите и разпоредбите отговорят на конкретни критерии за енергийна ефективност и не възпрепятстват оптимизацията на потреблението. До 30 юни 2015 г. държавите членки трябва да оценят потенциала за енергийна ефективност на своята инфраструктура за газ и електроенергия и да набележат конкретни мерки за подобряване на енергийната ефективност в мрежовата инфраструктура. В този член се предвиждат приоритети за достъп и диспечерско управление за комбинираното производство на топлинна и електрическа енергия и се създава равнопоставеност на ресурсите от страната на потреблението, по-специално оптимизацията на потреблението, с тези от страната на доставката по отношение на участието на пазарите на едро и на дребно. В него изрично се насърчават достъпът и участието на услугите по оптимизация на потреблението на пазарите на балансираща енергия, резерви и други системни услуги, като се изисква техническите или договорните условия за участие да бъдат определени, включително участието на доставчици на агрегирани услуги и на други услуги за оптимизация на потреблението.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Енергийната ефективност е сложен и труден въпрос по отношение на капацитета на правителствата. В политически план може да съществува разлика между ангажиментите, поети от държавите членки, и изпълнението им. Директивата относно енергийната ефективност предоставя нова рамкова правна структура на целите, свързани с енергийната ефективност и одобрени на европейско равнище. До настоящия момент прилагането на съществуващото законодателство в областта на енергийната ефективност е само частично. ДЕЕ заменя и укрепва две директиви относно енергийната ефективност (Директива 2004/8/ЕО относно комбинираното производство на енергия и Директива 2006/32/ЕО относно енергийните услуги) и създава връзка със задълженията, които вече са установени в Директива 2009/125/ЕО относно екопроектирането, Директива 2010/30/ЕС относно енергийното етикетироване и Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите. Както бе посочено в част 2 по-горе, Комисията трябва да докладва на Европейския парламент и Съвета през 2014 г. относно напредъка към целта за 2020 г. и тази оценка може да включва предложения за по-нататъшни мерки, ако е необходимо. Надяваме се, че настоящото съобщение и придружаващите го РДС ще помогнат на държавите членки в процеса на транспониране и прилагане на амбициозните мерки, за които те се споразумяха и включиха в Директивата относно енергийната ефективност.